

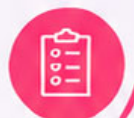
با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

دانلود رایگان آزمون های آزمایشی
قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...

دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس

دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی
(نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی

دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی
و شب امتحانی

همه چیز
برای موفقیت
تو!

Google

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

کافیست هر فایلی که نیاز دارید
را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام حسابداری بهای تمام شده و مالیاتی پایه‌ی دوازدهم پودمان چهارم

عنوان فصل: مالیات بر ارزش افزوده

از صفحه‌ی ۱۷۱ تا صفحه‌ی ۲۱۰ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل مالیات بر ارزش افزوده آمده است. مباحث فصل: قوانین و نرخ مالیات بر ارزش افزوده، اظهارنامه، ثبت و تهاتر مالیات و عوارض

تهیه شده در ایران توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱	صفحه ۱۷۲ پرسش آغازین — گزارش‌های فصلی	۶
۲	صفحه ۱۷۳ فعالیت — شمول مالیات بر ارزش افزوده	۶
۳	صفحه ۱۷۳ فعالیت — نرخ مالیات کالاها و خدمات	۶
۴	صفحه ۱۷۴ فعالیت — جایگاه مالیات بر ارزش افزوده	۷
۵	صفحه ۱۷۵ فعالیت — مراحل ثبت‌نام مالیات بر ارزش افزوده	۸
۶	صفحه ۱۷۶ فعالیت — گواهی ارزش افزوده و امضای الکترونیک	۸
۷	صفحه ۱۷۷ فعالیت — کاربرد امضای الکترونیکی و دیجیتال	۹
۸	صفحه ۱۷۷ فعالیت — واحدهای دارای شماره‌ی اقتصادی	۱۰
۹	صفحه ۱۷۸ فعالیت — اهمیت کد اقتصادی	۱۰
۱۰	صفحه ۱۷۸ فعالیت — کد اقتصادی و شناسه‌ی ملی	۱۱
۱۱	صفحه ۱۷۹ فعالیت — شناسه‌ی ملی اشخاص	۱۱
۱۲	صفحه ۱۷۹ فعالیت — پروانه‌ی کسب، کد اقتصادی و شناسه‌ی ملی	۱۲

۱۳	صفحه ۱۸۰ . فعالیت — خرید کالا و خدمات	۱۲
۱۴	صفحه ۱۸۰ . فعالیت — خرید خدمات و فاکتور خدمات	۱۴
۱۵	صفحه ۱۸۱ . فعالیت — فروش کالا و خدمات	۱۵
۱۶	صفحه ۱۸۲ . فعالیت — مراحل فروش یک کالا	۱۶
۱۷	صفحه ۱۸۲ . فعالیت — عوارض و مالیات بر ارزش افزوده	۱۶
۱۸	صفحه ۱۸۲ . فعالیت — موارد مشمول و غیرمشمول	۱۷
۱۹	صفحه ۱۸۳ . فعالیت — کالا و خدمات مشمول و غیرمشمول	۱۸
۲۰	صفحه ۱۸۴ . کار عملی — پروانه‌ی کسب، کد اقتصادی و شناسه‌ی ملی	۱۸
۲۱	صفحه ۱۸۴ . کار عملی — گواهی ثبت نام ارزش افزوده	۱۹
۲۲	صفحه ۱۸۴ . فعالیت — کالاها و خدمات معاف	۱۹
۲۳	صفحه ۱۸۶ . فعالیت — نرخ مالیات و عوارض از سال ۸۷	۲۰
۲۴	صفحه ۱۸۶ . فعالیت — نرخ کالاهای خاص	۲۰
۲۵	صفحه ۱۸۶ . فعالیت — موارد جرایم ارزش افزوده	۲۱
۲۶	صفحه ۱۸۷ . فعالیت — بحث درباره‌ی جرایم مواد ۲۲ و ۲۳	۲۱

۲۷	صفحه ۱۸۷۰ فعالیت — تنظیم فاکتور خرید	۲۲
۲۸	صفحه ۱۸۸۰ کار عملی — محاسبه‌ی مالیات و عوارض سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴	۲۲
۲۹	صفحه ۱۸۸۰ کار عملی — مبلغ کل صورتحساب با مالیات و عوارض	۲۴
۳۰	صفحه ۱۸۹۰ کار عملی — فاکتور رسمی خرید شرکت ساوالان	۲۴
۳۱	صفحه ۱۸۹۰ فعالیت — اظهارنامه و گزارش فصلی	۲۶
۳۲	صفحه ۱۹۱۰ فعالیت — فرایند تنظیم و تسلیم اظهارنامه	۲۶
۳۳	صفحه ۱۹۴۰ فعالیت — زمان ارسال، پرداخت و جرایم اظهارنامه	۲۶
۳۴	صفحه ۱۹۷۰ کار عملی — تکمیل اظهارنامه در سامانه (دوره‌ی دوم)	۲۸
۳۵	صفحه ۱۹۷۰ کار عملی — اظهارنامه‌ی واحد بازرگانی دوره‌ی اول	۲۹
۳۶	صفحه ۲۰۱۰ فعالیت — تهاتر و بدهکاری مالیاتی	۳۰
۳۷	صفحه ۲۰۲۰ فعالیت — مغایرت اسناد با اظهارنامه و نحوه‌ی پرداخت	۳۰
۳۸	صفحه ۲۰۴۰ کار عملی — ثبت خرید و فروش مواد اولیه و تهاتر مالیات (بیله‌سوار)	۳۱
۳۹	صفحه ۲۰۷۰ کار عملی — ثبت خرید و فروش فروشگاه، دفتر کل و تهاتر	۳۳
۴۰	صفحه ۲۰۷۰ فعالیت — محاسبه‌ی مالیات و عوارض فروش از مانده‌ی خرید	۳۷

آیا می‌دانید گزارش‌های فصلی در حسابداری چیست؟
 آیا برای ارسال گزارش‌های فصلی نرم‌افزار خاصی وجود دارد؟
 در فرم گزارش‌های فصلی کدام حساب‌ها به ثبت می‌رسند؟
 چه مدارک و مستنداتی برای تهیه‌ی گزارش‌های فصلی مورد نیاز است؟

۱. **گزارش فصلی** همان اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده است که مؤدی در پایان هر دوره‌ی مالیاتی سه‌ماهه تنظیم می‌کند و در آن مجموع فروش و خرید دوره و مالیات و عوارض مربوط را به سازمان امور مالیاتی اعلام می‌کند.
۲. بله؛ اظهارنامه از راه **سامانه‌ی الکترونیکی مالیات بر ارزش افزوده** (سامانه‌ی عملیات الکترونیکی مالیاتی) تنظیم و ارسال می‌شود و بسیاری از نرم‌افزارهای حسابداری نیز خروجی مناسب برای ورود اطلاعات به این سامانه دارند.
۳. حساب‌های فروش کالا و خدمات، برگشت از فروش، خرید کالا و مواد و خدمات، برگشت از خرید و حساب‌های مالیات و عوارض ارزش افزوده‌ی دریافتنی (خرید) و پرداختنی (فروش).
۴. صورتحساب‌ها (فاکتورهای) خرید و فروش، اسناد برگشت از خرید و فروش، دفاتر قانونی (روزنامه و کل) و اسناد حسابداری، و گواهی ثبت‌نام و کد اقتصادی مؤدی.

به همه‌ی کالاها و خدمات ارائه‌شده توسط مؤسسات و شرکت‌ها، مالیات بر ارزش افزوده: **تعلق می‌گیرد** ☐
 نمی‌گیرد ☐

گزینه‌ی درست: «**تعلق می‌گیرد**»، به‌جز کالاها و خدمات معاف. طبق قانون، عرضه و فروش کلیه‌ی کالاها و خدمات در ایران و صادرات و واردات آن‌ها مشمول مالیات بر ارزش افزوده است، مگر کالاها و خدماتی که قانون (مواد ۱۲ و ۱۳) آن‌ها را معاف کرده است؛ مثل نان، برنج و کتاب. بنابراین عبارت «به همه‌ی کالاها و خدمات» به‌طور مطلق درست نیست و معافیت‌ها استثنا هستند.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

۱ به نظر شما آیا به همه‌ی کالاها و خدمات، به صورت یکسان، مالیات بر ارزش افزوده تعلق می‌گیرد؟
 ۲ برای کالاهایی همچون: بنزین، سیگار و گاز به ترتیب، چند درصد مالیات بر ارزش افزوده لحاظ می‌گردد؟

۳ چند کالا یا محصول یا خدمات، انتخاب کنید و درصد مالیات بر ارزش افزوده‌ی آن‌ها را مشخص کنید؟
۴ اگر برای شرکت، یک ساختمان خریداری کنید، آیا مشمول مالیات بر ارزش افزوده خواهد شد؟ چرا؟

- ۱. خیر. کالاها و خدمات سه دسته‌اند: ۱) مشمول با نرخ عمومی (مندرج در ماده‌ی ۱۶)، ۲) کالاهای خاص با نرخ ویژه (مانند دخانیات و سوخت)، ۳) کالاها و خدمات معاف (مثل نان، برنج، کتاب، خدمات آموزشی و درمانی).
- ۲. سیگار و محصولات دخانی و همچنین بنزین و سوخت هواپیما مشمول «مالیات کالاهای خاص» هستند و نرخ آن‌ها جدا از نرخ عمومی در فصل ششم قانون تعیین شده است (برای دخانیات ۱۰٪ از بهای کالا). نرخ بنزین و گاز را از متن به روز قانون و بخشنامه‌ها بخوانید.
- ۳. نمونه (نرخ عمومی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ در کتاب: ۹٪ شامل ۶٪ مالیات و ۳٪ عوارض): یخچال و لوازم خانگی ۹٪؛ ام‌دی‌اف ۹٪؛ مواد شوینده ۹٪؛ تعمیر وسایل خانگی ۹٪؛ برنج، شکر و کتاب ۰٪ (معاف).
- ۴. بله. خرید ساختمان (کالای سرمایه‌ای) اگر عرضه‌ی آن‌ها در قانون معاف نشده باشد، مشمول مالیات بر ارزش افزوده است و مالیات پرداختی در حساب «سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده» ثبت می‌شود؛ در عمل، نقل و انتقال زمین و ساختمان تابع قوانین دیگری است و باید طبق شرایط روز بررسی شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: نرخ دقیق کالاهای خاص و وضعیت خرید ساختمان نیاز به بررسی متن به روز قانون دارد.

فعالیت

صفحه ۱۷۴

۴

با توجه به نمودار جایگاه مالیات بر ارزش افزوده:

- ۱ مالیات بر ارزش افزوده، در نهایت توسط چه کسی (اعم از شخصیت حقیقی و حقوقی) پرداخت می‌گردد؟**
- ۲ روش پرداخت مالیات بر ارزش افزوده به چه صورتی است؟**

طبق نمودار، پایه‌های اخذ مالیات سه‌گانه است (درآمد، مصرف، ثروت)؛ مالیات بر ارزش افزوده بر پایه‌ی **مصرف** و از روش‌های **غیرمستقیم** اخذ می‌شود.

- ۱. در نهایت **مصرف‌کننده‌ی نهایی** (شخص حقیقی یا حقوقی که کالا یا خدمت را برای مصرف می‌خرد) مالیات را می‌پردازد. واحدهای تولیدی و تجاری فقط «عامل وصول» هستند.
- ۲. پرداخت به صورت **مرحله‌ای و غیرمستقیم** است: هر فروشنده در زمان فروش مالیات و عوارض را همراه بهای کالا از خریدار دریافت می‌کند؛ در پایان هر دوره‌ی سه‌ماهه، مالیات و عوارض پرداختی بابت خریدهای خود را از مالیات دریافتی کسر (تہاتر) می‌کند و فقط مابه‌التفاوت را طی اظهارنامه به سازمان امور مالیاتی می‌پردازد.

با مراجعه به سایت سازمان امور مالیاتی کشور، مراحل ثبت نام مالیات بر ارزش افزوده را تشریح کنید و نتایج را در کلاس بحث کنید؟

پاسخ نمونه (مراحل کلی؛ ظاهر سامانه ممکن است تغییر کرده باشد):

۱. ورود به پایگاه سازمان امور مالیاتی کشور و ورود/ثبت نام در «سامانه‌ی عملیات الکترونیکی مالیاتی» با کد ملی یا شناسه‌ی ملی و رمز.
۲. انتخاب بخش «مالیات بر ارزش افزوده» و گزینه‌ی «ثبت نام» و انتخاب نوع شخص (حقیقی یا حقوقی).
۳. وارد کردن اطلاعات هویتی و کسب و کار: نام، کد ملی/شناسه‌ی ملی، کد اقتصادی، نوع و محل فعالیت، نشانی و کد پستی، شماره‌ی تلفن همراه و ایمیل، اطلاعات حساب بانکی و مشخصات مدیران (برای اشخاص حقوقی).
۴. بارگذاری مدارک لازم (پروانه‌ی کسب یا مجوز فعالیت، آگهی تأسیس شرکت، مدارک مالکیت یا اجاره‌ی محل).
۵. تأیید اطلاعات و ارسال درخواست؛ دریافت کد رهگیری.
۶. بررسی توسط اداره‌ی امور مالیاتی و صدور «گواهی ثبت نام مالیات بر ارزش افزوده» برای مؤدی؛ سپس تمدید گواهی در موعد مقرر.

۱ آیا مؤدیانی که گواهی مالیات بر ارزش افزوده را اخذ نکرده‌اند، می‌توانند از خریداران کالا یا خدمات «مالیات بر ارزش افزوده» بگیرند؟ دلایل خود را بنویسید؟
 ۲ اطلاعات و مدارک لازم برای ثبت نام جهت دریافت گواهی نامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده، توسط افراد حقیقی و حقوقی را نام ببرید؟
 ۳ فرق امضاء الکترونیک و دیجیتال را بنویسید.

۱. خیر. اخذ مالیات و عوارض از خریدار فقط برای مؤدیانی مجاز است که ثبت نام کرده و گواهی معتبر دارند؛ گواهی مجوز دریافت مالیات از مشتری است. فروشنده‌ی بدون گواهی نمی‌تواند صورتحساب رسمی با مالیات صادر کند، خریدار نمی‌تواند آن را به عنوان اعتبار مالیاتی کسر کند، و عدم ثبت نام در مهلت مقرر جریمه‌ی ۷۵٪ مالیات و عوارض متعلق را دارد (ماده‌ی ۲۲).

2. **اشخاص حقیقی:** کارت ملی و شناسنامه، کد پستی و نشانی محل کسب، پروانه‌ی کسب یا مجوز فعالیت، کد اقتصادی، سند مالکیت یا اجاره‌نامه‌ی محل، شماره‌ی حساب بانکی و تلفن همراه.
- اشخاص حقوقی:** شناسه‌ی ملی، آگهی تأسیس و آخرین تغییرات در روزنامه‌ی رسمی، اساسنامه، کد اقتصادی، مدارک هویتی مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره، نشانی و کد پستی، مجوز فعالیت و حساب بانکی شرکت.
3. **امضای الکترونیکی** هر نشانه یا داده‌ی الکترونیکی (مثل نام تایپ‌شده، تصویر امضا، رمز) است که به داده‌پیام متصل باشد و بتواند امضاکننده را مشخص کند؛ مفهومی کلی‌تر است. **امضای دیجیتال** نوعی امضای الکترونیکی «مطمئن» است که با رمزنگاری (کلید خصوصی و عمومی) و گواهی دیجیتال ساخته می‌شود، به سند و امضاکننده منحصر است و اصالت و هویت امضاکننده و تغییرنکردن سند را تضمین می‌کند. پس هر امضای دیجیتال الکترونیکی است ولی هر امضای الکترونیکی دیجیتال نیست.

- ۱ در چه جاهایی از امضاءهای الکترونیکی و دیجیتالی استفاده می‌شود؟ چند مورد نام ببرید.
- ۲ از مزایای امضای الکترونیکی و دیجیتالی چند مورد نام ببرید؟
- ۳ آیا امضای الکترونیکی و دیجیتالی مورد قبول معامله‌کنندگان است؟ توضیح دهید.
- ۴ امضای الکترونیکی در کشور ما بیشتر در چه مراکزی (اعم از دولتی یا خصوصی) کاربرد دارد؟

1. **ارسال اظهارنامه‌ی مالیاتی در سامانه‌ها، تأیید تراکنش‌های بانکی و اینترنتی، قراردادهای الکترونیکی، نامه‌های اداری الکترونیک، صدور و ارسال صورتحساب الکترونیکی، سامانه‌های ثبت شرکت و ثبت اسناد.**
2. **صرفه‌جویی در زمان و هزینه (بدون رفت‌وآمد و کاغذ)، سرعت و دسترسی پذیری، امنیت و جلوگیری از جعل، تشخیص هر تغییر در سند، اصالت و عدم انکار، سهولت بایگانی.**
3. **بله، به شرط آن‌که شرایط قانونی را داشته باشد. طبق قانون تجارت الکترونیکی، امضای الکترونیکی «مطمئن» (که منحصر به امضاکننده است، هویت او را معلوم می‌کند، تحت اراده‌ی انحصاری اوست و هر تغییر داده‌پیام را قابل کشف می‌کند) از نظر اعتبار با امضای دست‌نویس برابر است و در مراجع قضایی پذیرفته می‌شود؛ اما امضای الکترونیکی ساده ارزش اثباتی کمتری دارد.**
4. **بانک‌ها و مؤسسات مالی، سازمان امور مالیاتی و سایر دستگاه‌های دولتی، ادارات ثبت اسناد و شرکت‌ها، سامانه‌های مناقصه و خرید دولتی، دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، و شرکت‌های خصوصی فعال در تجارت الکترونیک.**

چند واحد تجاری نام ببرید که دارای شماره‌ی اقتصادی باشند؟

همه‌ی واحدهای اقتصادی که تولید، توزیع، واردات، صادرات کالا یا ارائه‌ی خدمات می‌کنند باید کد اقتصادی ۱۲ رقمی داشته باشند؛ برای نمونه:

- کارخانه‌های تولیدی (مثل کارخانه‌ی تولید لبنیات یا قطعه‌سازی)
- شرکت‌های بازرگانی و واردکننده‌ی کالا
- فروشگاه‌ها و سوپرمارکت‌ها
- داروخانه‌ها و مطب‌ها و مراکز درمانی خصوصی
- شرکت‌های حمل‌ونقل و باربری
- دفاتر خدماتی مانند دفتر پیشخوان و حسابداری
- شرکت‌های تعاونی

۱ اگر شرکت‌ها یا مراکز تجاری که مشغول فعالیت هستند، دارای کد اقتصادی نباشند، با چه مشکلاتی مواجه خواهند شد؟

۲ داشتن کد یا شماره‌ی اقتصادی چه مزایایی برای فعالان اقتصادی دارد؟

۳ به کمک دوستان خود و با راهنمایی هنرآموز، وارد سایت سازمان امور مالیاتی شوید و مراحل اخذ کد اقتصادی را تجربه کنید.

- ۱. نمی‌توانند ثبت‌نام مالیات بر ارزش افزوده کنند و صورتحساب رسمی صادر کنند؛ خریداران مالیات پرداختی را نمی‌توانند به عنوان اعتبار کسر کنند؛ ممکن است در معاملات با شرکت‌ها و ادارات، گمرک و بانک و اخذ مجوز دچار مشکل شوند و مشمول جریمه‌های مالیاتی شوند.
- ۲. شناسایی هر فعال اقتصادی با یک شماره‌ی منحصر به فرد، امکان صدور و دریافت صورتحساب رسمی، ثبت‌نام و اخذ گواهی ارزش افزوده، کسر مالیات پرداختی خرید از مالیات فروش، انجام معاملات قانونی با بخش دولتی و بانک‌ها، شفافیت و اعتبار تجاری.
- ۳. پاسخ نمونه‌ی مراحل: ورود به سامانه‌ی ثبت‌نام کد اقتصادی (سایت سازمان امور مالیاتی) ← انتخاب «حقیقی» یا «حقوقی» ← وارد کردن کد ملی/شناسه‌ی ملی، کد پستی، نشانی و اطلاعات پروانه‌ی کسب ← ثبت نوع فعالیت ← تأیید و ارسال ← دریافت شماره‌ی اقتصادی ۱۲ رقمی و پیگیری وضعیت.

فرق کد اقتصادی و شناسه ملی چیست؟

مقایسه

ویژگی	کد اقتصادی	شناسه ملی
تعداد ارقام	۱۲ رقم	۱۱ رقم
صادرکننده	سازمان امور مالیاتی	سامانه‌ی شناسه‌ی ملی اشخاص حقوقی کشور (اداره‌ی ثبت شرکت‌ها)
دارنده	هر فعال اقتصادی (حقیقی یا حقوقی) دارای پروانه‌ی کسب	فقط اشخاص حقوقی (شرکت‌ها و مؤسسات)
کاربرد	شناسایی در نظام مالیاتی و صدور صورتحساب	شناسه‌ی هویتی شخص حقوقی در ثبت و ارتباط با دستگاه‌ها

برای اشخاص حقیقی به جای شناسه‌ی ملی از کد ملی صاحب شغل استفاده می‌شود.

۱ به نظر شما آیا اشخاص حقیقی که فعالیت اقتصادی می‌کنند نیاز به شناسه‌ی ملی دارند؟ دلایل خود را بنویسید.

۲ اگر شرکت یا واحد اقتصادی شناسه‌ی ملی نداشته باشد با چه مشکلاتی مواجه خواهد شد؟

۳ مراحل ثبت نام در شناسه‌ی ملی و نحوه‌ی دریافت کد شناسه‌ی ملی را بنویسید.

۴ برای اخذ کد یا شماره‌ی شناسه‌ی ملی ارائه‌ی چه اطلاعاتی در سامانه‌ی ثبت نام شناسه‌ی ملی الزامی است؟ به طور کامل بنویسید؟

۱. خیر. شناسه‌ی ملی مخصوص **اشخاص حقوقی** است؛ شخص حقیقی با کد ملی خودش شناخته می‌شود و در مشاغل انفرادی از کد ملی صاحب شغل استفاده می‌شود.
۲. نمی‌تواند به عنوان شخص حقوقی ثبت شود یا کد اقتصادی و گواهی ارزش افزوده بگیرد، نمی‌تواند حساب بانکی شرکتی باز کند، قرارداد رسمی ببندد و صورتحساب رسمی صادر کند و در ارتباط با ادارات دولتی دچار مشکل می‌شود.
۳. پس از ثبت شرکت در اداره‌ی ثبت شرکت‌ها، اطلاعات شرکت در سامانه‌ی ملی ثبت شرکت‌ها وارد می‌شود (ثبت نام اولیه) ← تأیید اطلاعات توسط اداره‌ی ثبت ← تخصیص خودکار شناسه‌ی ملی ۱۱ رقمی به شرکت ← درج شناسه در آگهی تأسیس/ثبت و استعلام آن از سامانه.

۴. نام شخص حقوقی و نوع آن (سهامی، با مسئولیت محدود و ...)، شماره و تاریخ ثبت، نشانی و کد پستی، تاریخ تأسیس، موضوع فعالیت، سرمایه، مشخصات مدیران و صاحبان امضا (کد ملی)، و اطلاعات تماس.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: جزئیات سامانه‌ی ثبت نام شناسه‌ی ملی تقریبی است.

فعالیت

صفحه ۱۷۹

۱۲

۱ جدول زیر را مطابق نمونه علامت بزنید: (نام حرفه / شغل، پروانه‌ی کسب، کد اقتصادی، شناسه‌ی ملی؛ ردیف‌ها: کارخانه‌ی تولیدی، سوپرمارکت، آرایشگاه مردانه / زنانه، شرکت‌های تعاونی، مغازه‌ی پارچه‌فروشی، مطب پزشکان)

۲ فرق شناسه‌ی ملی و کد ملی چیست؟ توضیح دهید؟

تکمیل جدول (با فرض مالکیت شخص حقیقی برای مشاغل انفرادی؛ کارخانه به صورت شرکت)

نام حرفه / شغل	پروانه‌ی کسب	کد اقتصادی	شناسه‌ی ملی
کارخانه‌ی تولیدی	✓ (جواز تأسیس)	✓	✓ (شرکت)
سوپرمارکت	✓	✓	✗ (کد ملی)
آرایشگاه مردانه / زنانه	✓	✓	✗ (کد ملی)
شرکت‌های تعاونی	✓	✓	✓
مغازه‌ی پارچه‌فروشی	✓	✓	✗ (کد ملی)
مطب پزشکان	✓ (پروانه‌ی مطب)	✓	✗ (کد ملی)

فرق شناسه‌ی ملی و کد ملی: کد ملی عددی ۱۰ رقمی است که به هر شخص حقیقی (فرد) اختصاص می‌یابد؛ شناسه‌ی ملی عددی ۱۱ رقمی است که به هر شخص حقوقی (شرکت، مؤسسه، تعاونی) اختصاص داده می‌شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: برای مشاغل کوچک، الزام کد اقتصادی به نوع و حجم فعالیت بستگی دارد.

فعالیت

صفحه ۱۸۰

۱۳

۱ جدول زیر را مطابق نمونه کامل کنید. (نام محصول، نوع استفاده در واحد اقتصادی، نام حساب مورد نظر در شرکت بازرگانی / شرکت تولیدی / واحد خدماتی؛ ردیف‌ها: میز و صندلی - اتاق مدیریت، مواد اولیه - تولید محصول برای فروش، خرید فرش، خدمات تعمیراتی - تعمیر دستگاه فتوکپی، خرید پنبه - تولید نخ، خرید اتوبوس - سرویس پرسنل شرکت)

۲ در یک واحد تولیدی چه نوع خریدهایی تحت عنوان «مواد اولیه» به ثبت می‌رسند؟ با ذکر چند نمونه بنویسید.

۳ چند محصول تولیدی نام ببرید و برای هر کدام حداقل دو نوع مواد اولیه را نام بنویسید؟

۴ به کمک دوستان خود، چرخه‌ی خرید کالا را در یک برگ رسم کنید و مستندات خرید را در آن نشان دهید؟
۵ فاکتور خرید، مطابق با ماده‌ی (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم، حاوی چه اطلاعاتی است؟ حداقل ۸ مورد بنویسید.

۱. ○ جدول کامل شده در زیر آمده است.
۲. ○ خریدهایی که جزء مادی محصول ساخته شده می‌شوند و در فرایند تولید به محصول تبدیل می‌شوند و در حساب «موجودی مواد اولیه» ثبت می‌شوند؛ مثل پنبه برای تولید نخ، آرد برای تولید نان، چوب برای تولید مبلمان، ورق فولاد برای تولید لوازم خانگی.
۳. ○ نخ: پنبه و رنگ؛ نان صنعتی: آرد و مخمر؛ مبلمان: چوب و پارچه؛ یخچال: ورق فولادی و کمپرسور؛ کفش: چرم و چسب.
۴. ○ چرخه‌ی خرید (ترتیب مراحل و مستندات): درخواست خرید (برگ درخواست خرید از واحد متقاضی) ← استعلام قیمت از فروشندگان (برگ استعلام) ← انتخاب فروشنده و صدور سفارش خرید ← دریافت کالا و کنترل کمی/کیفی توسط انبار (رسید انبار) ← دریافت صورتحساب (فاکتور) خرید و تطبیق با سفارش و رسید ← ثبت در حساب خرید/موجودی و ثبت مالیات و عوارض ← پرداخت وجه (چک، نقد یا نسیه).
۵. ○ حداقل: شماره‌ی سریال صورتحساب؛ تاریخ؛ نام و نشانی کامل فروشنده و شماره‌ی اقتصادی او؛ نام و نشانی خریدار؛ شرح کالا یا خدمات؛ تعداد یا مقدار؛ قیمت واحد؛ قیمت کل؛ مبلغ تخفیف؛ مالیات و عوارض ارزش افزوده؛ جمع کل؛ شرایط و نحوه‌ی فروش (نقد، نسیه، چک)؛ امضا و مهر فروشنده.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

تکمیل جدول فعالیت ۱۲

نام محصول	نوع استفاده در واحد اقتصادی	شرکت بازرگانی	شرکت تولیدی	واحد خدماتی
میز و صندلی	اتاق مدیریت	اثاثه و منصوبات	اثاثه و منصوبات	اثاثه و منصوبات
مواد اولیه	تولید محصول برای فروش	-	مواد موجودی اولیه	-
خرید فرش	فرش دفتر و اتاقها	اثاثه و منصوبات	اثاثه و منصوبات	اثاثه و منصوبات
خدمات تعمیراتی	تعمیر دستگاه فتوکپی	هزینه‌ی تعمیر و نگهداری	هزینه‌ی تعمیر و نگهداری	هزینه‌ی تعمیر و نگهداری
خرید پنبه	تولید نخ	خرید کالا (اگر برای فروش باشد)	مواد موجودی اولیه	-
خرید اتوبوس	سرویس شرکت	وسایل نقلیه	وسایل نقلیه	وسایل نقلیه

فعالیت

صفحه ۱۸۰

۱۴

۱ به نظر شما آیا برای کارهای خدماتی خریداری شده مالیات بر ارزش افزوده محاسبه می‌گردد؟ چرا؟

۲ آیا برای خدمات دریافت شده، فاکتور خدمات توسط ارائه‌دهنده‌ی خدمات صادر می‌شود؟

۳ فاکتور خدمات، منطبق با چه ویژگی‌هایی است؟ بحث کنید؟

- بله، به شرط آن‌که آن خدمت جزء خدمات معاف (مثل آموزشی و درمانی) نباشد. قانون، ارائه‌ی خدمات را هم مثل فروش کالا مشمول مالیات می‌داند؛ ارائه‌دهنده مالیات و عوارض را به بهای خدمت اضافه می‌کند و دریافت‌کننده آن را می‌پردازد و در حساب «دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده» ثبت می‌کند.
- بله. هر مؤدی ثبت‌نام شده موظف است برای خدماتی که ارائه می‌دهد صورتحساب رسمی صادر کند (عدم صدور صورتحساب جریمه‌ی یک برابر مالیات و عوارض متعلق دارد).
- فاکتور خدمات باید مانند فاکتور کالا حاوی اطلاعات کامل باشد: شماره‌ی سریال و تاریخ، مشخصات و کد اقتصادی ارائه‌دهنده و دریافت‌کننده، شرح دقیق خدمت، مبلغ (قیمت واحد و کل)، مالیات و عوارض، جمع کل، شرایط پرداخت و امضا و مهر؛ و مطابق نمونه‌ی اعلام شده توسط سازمان امور مالیاتی تنظیم شود.

۱ به نظر شما اگر سه دستگاه یخچال برای استفاده در یک خوابگاه دانشجویی خریداری شده باشد و یکی از آن یخچال‌ها به قیمت تمام شده به فروش برسد، فروش کالا محسوب می‌شود؟ توضیح دهید؟

۲ جدول زیر را کامل کنید. (نوع فعالیت: کار خدماتی، بازرگانی، تولیدی؛ ردیف‌ها: تعمیر وسایل خانگی، فروش مبل، خرید کالا، نقاشی ساختمان، حمل کالا (داخل شهری)، تولید خودرو، انجام خدمات ثبتی، پرداخت قبوض آب، برق و ...، حمل و نقل پایانه‌ی باربری، بیمه‌ی خودرو، شهریه‌ی مدارس غیرانتفاعی)

۳ چهار نوع فروش خدمات را نام ببرید؟

۴ نام چند کارخانه و محصولات تولیدی آن‌ها را فهرست کنید.

۵ چند شرکت بازرگانی (واردکننده‌ی وسایل ورزشی) را نام ببرید و نام محصول یا کالای عرضه شده توسط آن‌ها را بنویسید.

۱. خیر. «فروش کالا» یعنی فروش اجناسی که به قصد فروش و کسب سود خریده شده‌اند. یخچال‌ها برای استفاده در خوابگاه خریداری شده و دارایی (اثاثه) محسوب می‌شوند؛ پس فروش یکی از آن‌ها «فروش دارایی» است، نه فروش کالا، و آن هم بدون سود (به قیمت تمام شده).
۲. جدول کامل شده در زیر.
۳. نمونه‌ها: خدمات حمل و نقل، خدمات تعمیراتی، خدمات آموزشی، خدمات بیمه‌ای و بانکی، خدمات نقاشی و ساختمانی، خدمات حسابداری و مشاوره، خدمات ثبتی. (چهار مورد: حمل و نقل، تعمیرات، آموزش، بیمه)
۴. پاسخ نمونه (با تحقیق هنجرویان تکمیل شود): کارخانه‌ی خودروسازی - خودرو؛ کارخانه‌ی لبنیات - شیر، ماست، پنیر؛ کارخانه‌ی لوازم خانگی - یخچال و ماشین لباسشویی؛ کارخانه‌ی نساجی - پارچه و نخ؛ کارخانه‌ی کاشی و سرامیک - کاشی.
۵. پاسخ نمونه: شرکت‌های واردکننده‌ی تجهیزات ورزشی معمولاً کالاهایی مثل توپ‌های ورزشی، دستگاه‌های بدنسازی، کفش و لباس ورزشی و راکت وارد و عرضه می‌کنند؛ نام شرکت‌ها را با مراجعه به اتحادیه‌ی مربوط یا بازار محلی تکمیل کنید.

تکمیل جدول فعالیت ۱۴ (نوع فعالیت)

شرح فعالیت	خدماتی	بازرگانی	تولیدی
تعمیر وسایل خانگی	✓		
فروش مبل		✓	
خرید کالا		✓	
نقاشی ساختمان	✓		
حمل کالا (داخل شهری)	✓		

✓			تولید خودرو
		✓	انجام خدمات ثبتی
		✓	پرداخت قبوض آب، برق و ...
		✓	حمل و نقل پایانه‌ی باربری
		✓	بیمه‌ی خودرو
		✓	شهریه‌ی مدارس غیرانتفاعی

این جواب ممکن است دقیق نباشد: ردیف‌های ۴ و ۵ پاسخ نمونه و عمومی است و باید با تحقیق هنجرو تکمیل شود.

فعالیت

صفحه ۱۸۲

۱۶

مراحل فروش یک کالا یا محصول را طبق نمودار زیر تکمیل کنید: (شرایط و نحوه‌ی فروش ← صدور صورت‌حساب فروش کالا و خدمات ← امضا و مهر فروشنده)

۱. **شرایط و نحوه‌ی فروش:** دریافت سفارش مشتری، بررسی موجودی و قیمت، توافق درباره‌ی نقد یا نسیه یا چکی بودن، تخفیف و زمان تحویل.
۲. **صدور صورت‌حساب فروش:** نوشتن شماره‌ی سریال و تاریخ، مشخصات و کد اقتصادی فروشنده و خریدار، شرح کالا، تعداد، قیمت واحد و کل، تخفیف، مالیات و عوارض ارزش افزوده (با نرخ سال جاری) و جمع کل.
۳. **امضا و مهر فروشنده:** تأیید صورت‌حساب توسط فروشنده، تحویل کالا با حواله‌ی انبار، تحویل نسخه‌ی خریدار و نگهداری نسخه‌ی فروشنده؛ سپس ثبت حسابداری فروش و مالیات و عوارض دریافتنی.

پوشه‌ای برای موفقیت

فعالیت

صفحه ۱۸۲

۱۷

فرق بین عوارض و مالیات بر ارزش افزوده چیست؟

- هر دو به صورت درصدی از بهای کالا و خدمت از خریدار گرفته می‌شوند و با هم نرخ کل ارزش افزوده را می‌سازند (مثلاً $۹\% = ۶\% \text{ مالیات} + ۳\% \text{ عوارض}$)، اما مقصد درآمد آن‌ها فرق دارد:
- **مالیات بر ارزش افزوده** درآمد دولت است و به حساب خزانه واریز می‌شود.
 - **عوارض ارزش افزوده** درآمد دستگاه‌های محلی (شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و ...) است و برای خدمات شهری و عمران هزینه می‌شود.

- در ثبت‌های حسابداری و اظهارنامه، مالیات و عوارض جداگانه محاسبه می‌شوند ولی با هم تهاتر و تسویه می‌شوند.

فعالیت

صفحه ۱۸۲

۱۸

جدول زیر را مطابق با نمونه علامت بزنید: (نوع فعالیت: خدماتی، تولیدی، بازرگانی؛ مالیات بر ارزش افزوده: مشمول، غیرمشمول؛ ردیف‌ها: تعمیر وسایل خانگی، فروش مبلمان، خرید کالا، نقاشی ساختمان، حمل کالا (داخل شهری)، تولید خودرو، انجام خدمات ثابتی، پرداخت قبوض آب، برق و ...، حمل و نقل پایانه‌ی باربری، بیمه‌ی خودرو، شهریه‌ی مدارس غیرانتفاعی)

نوع فعالیت و شمول مالیات

شرح فعالیت	نوع فعالیت	مشمول	غیرمشمول
تعمیر وسایل خانگی	خدماتی	✓	
فروش مبلمان	بازرگانی	✓	
خرید کالا	بازرگانی	✓	
نقاشی ساختمان	خدماتی	✓	
حمل کالا (داخل شهری)	خدماتی		✓
تولید خودرو	تولیدی	✓	
انجام خدمات ثابتی	خدماتی		✓
پرداخت قبوض آب، برق و ...	خدماتی		✓
حمل و نقل پایانه‌ی باربری	خدماتی		✓
بیمه‌ی خودرو	خدماتی		✓
شهریه‌ی مدارس غیرانتفاعی	خدماتی		✓

این جواب ممکن است دقیق نباشد: معافیت خدمات حمل‌ونقل، ثابتی و آب و برق به متن مواد ۱۲ و ۱۳ قانون و اصلاحات بعدی بستگی دارد.

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

جدول زیر را کامل کنید: (نام کالا/خدمات: محصولات تولیدی در کارخانجات، گندم، کنسرو محصولات گوشتی، حمل و نقل درون شهری، حبوبات، ماهی، ...؛ ستون‌ها: مشمول مالیات بر ارزش افزوده، غیرمشمول)

نام کالا / خدمات	مشمول	غیرمشمول
محصولات تولیدی در کارخانجات	✓	
گندم		✓ (محصول کشاورزی فرآوری نشده)
کنسرو محصولات گوشتی	✓ (فرآوری صنعتی)	
حمل و نقل درون شهری		✓
حبوبات		✓
ماهی		✓ (آبزیان)
لوازم خانگی (نمونه‌ی تکمیلی)	✓	
نان و برنج (نمونه‌ی تکمیلی)		✓
کتاب (نمونه‌ی تکمیلی)		✓

توجه: کنسرو ماهی و گوشت چون فرآوری و بسته‌بندی صنعتی شده‌اند مشمول‌اند؛ اما گوشت و ماهی خام معاف است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: معافیت حمل و نقل درون شهری بر پایه‌ی ماده‌ی ۱۳ قانون و تعبیر کتاب است.

یک نمونه از فرم پروانه‌ی کسب مربوط به اشخاص حقیقی را تهیه کنید؛ و در خصوص محتویات آن فرم و مقایسه با کد اقتصادی و شناسه ملی با هم‌کلاسی‌های خود بحث کنید.

پاسخ نمونه: پروانه‌ی کسب (صادره از اتحادیه‌ی صنفی مربوط) معمولاً دارای این اطلاعات است:

- شماره و تاریخ صدور و تاریخ اعتبار پروانه
- نام و نام خانوادگی، نام پدر، کد ملی و شماره‌ی شناسنامه‌ی صاحب پروانه
- نوع شغل (رسته و رشته)، نام واحد صنفی
- نشانی دقیق محل کسب و کد پستی
- مهر و امضای اتحادیه یا مرجع صادرکننده

مقایسه: پروانه‌ی کسب مجوز قانونی شروع به فعالیت است و توسط اتحادیه یا مرجع صنفی صادر می‌شود؛ کد اقتصادی شماره‌ی شناسایی مالیاتی ۱۲ رقمی است که پس از داشتن پروانه از سازمان امور مالیاتی گرفته می‌شود؛ شناسه‌ی ملی (۱۱ رقم) فقط برای اشخاص حقوقی است و شخص حقیقی با کد ملی (۱۰ رقم) شناخته می‌شود.

کار عملی

صفحه ۱۸۴

۲۱

به کمک هم کلاسی‌های خودتان، نمونه گواهی ثبت نام مالیات بر ارزش افزوده را تهیه کنید؛ و در خصوص محتویات آن بحث کنید.

پاسخ نمونه: گواهی ثبت نام مالیات بر ارزش افزوده معمولاً شامل این اطلاعات است:

- شماره‌ی گواهی و تاریخ صدور و تاریخ پایان اعتبار (۶ ماه برای بار اول، یک سال یا ۲۴ ماه برای مؤدیان خوش حساب)
 - نام و نام خانوادگی یا نام شرکت، کد ملی یا شناسه‌ی ملی
 - کد اقتصادی و کد اداری امور مالیاتی مربوط
 - نوع فعالیت، نشانی و کد پستی محل فعالیت
 - نام مرجع صادرکننده (سازمان امور مالیاتی) و مهر و امضا یا امضای الکترونیکی
- گفت‌وگو: این گواهی مجوز فروشنده برای دریافت مالیات و عوارض از مشتری است و باید در تاریخ اعتبار تمدید شود.

فعالیت

صفحه ۱۸۴

۲۲

۱ حداقل ۲۰ نوع کالا و خدمات مشمول معافیت از مالیات بر ارزش افزوده را با مراجعه به قانون مالیات بر ارزش افزوده پیدا کنید و بنویسید. و شش ای برای موفقیت

۲ آیا به فعالیت اتباع خارجی که در داخل ایران کالا خرید می‌کنند، مالیات بر ارزش افزوده تعلق می‌گیرد؟ توضیح دهید.

- ۱. نمونه از مواد ۱۲ (کالاها) و ۱۳ (خدمات):
(۱) محصولات کشاورزی فراوری نشده؛ (۲) دام و طیور زنده؛ (۳) آبزیان؛ (۴) زنبور عسل؛ (۵) نوغان؛ (۶) کود؛ (۷) سم؛ (۸) بذر؛ (۹) نهال؛ (۱۰) آرد خبازی؛ (۱۱) نان؛ (۱۲) گوشت؛ (۱۳) قند و شکر؛ (۱۴) برنج؛ (۱۵) حبوبات و سویا؛ (۱۶) شیر، پنیر و روغن نباتی؛ (۱۷) شیر خشک مخصوص کودکان؛ (۱۸) کتاب و مطبوعات؛ (۱۹) دفاتر تحریر و انواع کاغذ چاپ و تحریر؛ (۲۰) دارو، مواد اولیه‌ی دارویی و تجهیزات پزشکی؛ و نیز ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی، خدمات آموزشی، خدمات درمانی و پزشکی، خدمات بانکی و بیمه‌ای، حمل و نقل عمومی، صادرات کالا.

2. ○. بله. مالیات بر ارزش افزوده مالیات بر مصرف در ایران است؛ بنابراین خرید کالای مشمول در داخل کشور، چه توسط ایرانی و چه توسط تبعه‌ی خارجی، مالیات و عوارض دارد و فروشنده آن را دریافت می‌کند. فقط کالایی که واقعاً صادر شود (صادرات) از پرداخت مالیات معاف است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: فهرست معافیت‌ها از حافظه و بر پایه‌ی مواد ۱۲ و ۱۳ قانون نوشته شده و باید با متن قانون تطبیق داده شود.

فعالیت

صفحه ۱۸۶

۲۳

به کمک هم‌کلاسی‌هایتان نرخ مالیات و عوارض بر ارزش افزوده را از سال ۸۷ تاکنون تنظیم کنید؛ و با هم مقایسه نمایید.

نرخ مالیات و عوارض ارزش افزوده (درصد از بهای کالا یا خدمت)

سال	مالیات	عوارض	جمع
۱۳۸۷	۲	۱	۳
۱۳۹۰	۲٫۲	۱٫۸	۴
۱۳۹۲	۶	۲	۸
۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ (بر پایه‌ی کتاب)	۶	۳	۹

مقایسه: نرخ کل از ۳٪ در آغاز اجرا به تدریج بالا رفته و از سال ۱۳۹۳ به ۹٪ رسیده است؛ سهم عوارض نیز از ۱ به ۳ درصد افزایش یافته است. سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۱ را با مراجعه به قانون و بخشنامه‌ها تکمیل کنید و برای سال‌های بعد از ۱۳۹۶ نیز نرخ سالانه‌ی اعلام‌شده در قانون بودجه را بیفزایید.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: تقسیم مالیات و عوارض برای سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۹۲ و نرخ سال‌های حذف‌شده تقریبی است؛ نرخ ۱۳۹۰ (۲٫۲ و ۱٫۸) و ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (۶ و ۳) از متن کتاب است.

فعالیت

صفحه ۱۸۶

۲۴

آیا می‌دانید درصد مالیات بر ارزش افزوده‌ی کالاهای خاص مشمول مالیات بر ارزش افزوده، چقدر است؟ با مراجعه به قانون مالیات بر ارزش افزوده به این سؤال پاسخ دهید.

کالاهای خاص (انواع سیگار و محصولات دخانی، انواع بنزین و سوخت هواپیما) طبق فصل ششم قانون (مالیات کالاهای خاص) از نرخ عمومی ماده‌ی ۱۶ جدا هستند و نرخ ویژه دارند: برای سیگار و محصولات دخانی ۱۰٪ بهای کالا و برای بنزین و سوخت هواپیما نرخی که در همان فصل قانون تعیین شده است (در سال‌های بعد با قانون بودجه به‌روز می‌شود).

این جواب ممکن است دقیق نباشد: عدد دقیق نرخ بنزین و سوخت هواپیما در متن کتاب نیامده و از متن قانون باید تأیید شود.

فعالیت

صفحه ۱۸۶

۲۵

در چه مواردی، مالیات بر ارزش افزوده می‌تواند مشمول جرایم شود؟ نام ببرید.

طبق ماده‌ی ۲۲ قانون، علاوه بر مالیات و عوارض متعلق و جریمه‌ی تأخیر، موارد زیر جریمه دارد:

جرایم ماده‌ی ۲۲

جریمه	مورد تخلف
۷۵٪ مالیات و عوارض متعلق تا تاریخ ثبت‌نام یا شناسایی	ثبت‌نام نکردن در مهلت مقرر
یک برابر مالیات و عوارض متعلق	عدم صدور صورتحساب
یک برابر مابه‌التفاوت مالیات و عوارض متعلق	عدم درج صحیح قیمت در صورتحساب
۲۵٪ مالیات و عوارض متعلق	عدم درج و تکمیل اطلاعات صورتحساب طبق نمونه
۵۰٪ مالیات و عوارض متعلق	عدم تسلیم اظهارنامه
۲۵٪ مالیات و عوارض متعلق	عدم ارائه‌ی دفاتر یا اسناد و مدارک

همچنین طبق ماده‌ی ۲۳، تأخیر در پرداخت مالیات و عوارض در موعد مقرر، جریمه‌ای معادل ۲٪ در ماه نسبت به مالیات و عوارض پرداخت‌نشده و مدت تأخیر دارد.

وِشَه‌ای بَرای مَوْفَقِیت

فعالیت

صفحه ۱۸۷

۲۶

با مراجعه به «قانون مالیات بر ارزش افزوده» در خصوص نکات مهم جرائم ماده ۲۲ و ۲۳ با یکدیگر بحث نمایید.

- جرایم ماده‌ی ۲۲ علاوه بر خود مالیات و عوارض و جریمه‌ی تأخیر اخذ می‌شود؛ یعنی پرداخت مالیات مؤدی را از جریمه‌ی تخلف معاف نمی‌کند.
- سنگین‌ترین تخلفات: عدم صدور صورتحساب و عدم درج صحیح قیمت (یک برابر مالیات و عوارض)، چون کنترل زنجیره‌ی ارزش افزوده را مختل می‌کنند؛ ثبت‌نام نکردن ۷۵٪؛ عدم تسلیم اظهارنامه ۵۰٪؛ نقص اطلاعات صورتحساب و عدم ارائه‌ی دفاتر ۲۵٪.

- جریمه‌ی تأخیر ماده‌ی ۲۳ برابر ۲٪ در ماه است و هرچه تأخیر بیشتر شود، افزایش می‌یابد؛ پس بهتر است مؤدی در مهلت ۱۵ روز پس از پایان هر دوره اظهارنامه بدهد و بپردازد.
- نتیجه: ثبت نام به موقع، صدور صورتحساب کامل، نگهداری اسناد و دفاتر و تسلیم و پرداخت به موقع بهترین راه پرهیز از جریمه است.

فعالیت

صفحه ۱۸۷

۲۷

با تهیه‌ی فرم صورتحساب خرید کالا و خدمات (مطابق با ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم) به کمک دوستان خود در کلاس نسبت به تنظیم یک نمونه از آن اقدام نموده و مستندات مربوط به آن را ضمیمه نمایید.

نمونه‌ی صورتحساب خرید (اطلاعات فرضی؛ نرخ ۶٪ مالیات و ۳٪ عوارض)؛ فروشنده: شرکت نمونه‌ی الف؛ خریدار: شرکت نمونه‌ی ب؛ شماره‌ی سریال: ۰۰۱۲۳۴؛ تاریخ: ۱۳۹۵/۷/۱۰؛ شماره‌ی اقتصادی فروشنده و خریدار و نشانی و کد پستی هر دو طرف باید کامل نوشته شود؛ شرایط: ۵۰٪ نقد و ۵۰٪ چک سه ماهه.

صورتحساب

ردیف	شرح کالا	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
۱	میز اداری	۱۰	2,000,000	20,000,000
۲	صندلی گردان	۱۰	1,000,000	10,000,000
	جمع قبل از مالیات			30,000,000
	مالیات ارزش افزوده ۶٪			1,800,000
	عوارض ارزش افزوده ۳٪			900,000
	مبلغ قابل پرداخت			32,700,000

مستندات ضمیمه: سفارش خرید، رسید انبار، تصویر چک پرداختی و مهر و امضای فروشنده روی صورتحساب.

کار عملی

صفحه ۱۸۸

۲۸

با توجه به اطلاعات زیر مبلغ مالیات و عوارض ارزش افزوده‌ی کالاهای زیر را با توجه به نرخ سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ محاسبه کنید.

داده‌ی مسئله

ردیف	نام کالا	مبلغ صورتحساب (ریال)
------	----------	----------------------

1	برنج	25,000,000
2	مواد اولیه	120,000,000
3	یخچال	9,000,000
4	ام دی اف	40,000,000
5	شکر	8,000,000
6	مواد شوینده	3,200,000
	جمع کل	205,200,000

نرخ‌ها: سال ۱۳۹۲: مالیات ۶٪ و عوارض ۲٪؛ سال ۱۳۹۴: مالیات ۶٪ و عوارض ۳٪. برنج و شکر طبق ماده‌ی ۱۲ قانون معاف هستند (ستون ملاحظات) و مالیات و عوارض ندارند.

مالیات و عوارض به تفکیک کالا (ریال)

نام کالا	مبلغ	مالیات ۱۳۹۲	مالیات ۱۳۹۴	عوارض ۱۳۹۲	عوارض ۱۳۹۴	ملاحظات
برنج	25,000,000	0	0	0	0	معاف (برنج)
مواد اولیه	120,000,000	7,200,000	7,200,000	2,400,000	3,600,000	مشمول
یخچال	9,000,000	540,000	540,000	180,000	270,000	مشمول
ام دی اف	40,000,000	2,400,000	2,400,000	800,000	1,200,000	مشمول
شکر	8,000,000	0	0	0	0	معاف (شکر)
مواد شوینده	3,200,000	192,000	192,000	64,000	96,000	مشمول
جمع کل	205,200,000	10,332,000	10,332,000	3,444,000	5,166,000	

مثال محاسبه: مواد اولیه، $۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۶\% = ۷,۲۰۰,۰۰۰$ مالیات؛ عوارض ۱۳۹۴: $۳\% \times ۳,۶۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۸۰۰,۰۰۰$ ؛ عوارض ۱۳۹۲: $۲\% \times ۲,۴۰۰,۰۰۰ = ۴۸۰,۰۰۰$.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: نرخ عوارض سال ۱۳۹۲ (۲٪) در متن کتاب نیامده و از قانون است؛ مواد اولیه مشمول فرض شده است.

با توجه به اطلاعات کار عملی شماره‌ی ۳، مبلغ کل صورتحساب کالاهای مشخص شده را با احتساب مالیات و عوارض ارزش افزوده، به تفکیک هر کالا محاسبه کرده و بنویسید.

مبلغ کل = مبلغ صورتحساب + مالیات + عوارض (ریال)

نام کالا	مبلغ	مالیات و عوارض ۱۳۹۲	کل ۱۳۹۲	مالیات و عوارض ۱۳۹۴	کل ۱۳۹۴
برنج	25,000,000	0	25,000,000	0	25,000,000
مواد اولیه	120,000,000	9,600,000	129,600,000	10,800,000	130,800,000
یخچال	9,000,000	720,000	9,720,000	810,000	9,810,000
ام دی اف	40,000,000	3,200,000	43,200,000	3,600,000	43,600,000
شکر	8,000,000	0	8,000,000	0	8,000,000
مواد شوینده	3,200,000	256,000	3,456,000	288,000	3,488,000
جمع کل	205,200,000	13,776,000	218,976,000	15,498,000	220,698,000

مجموع مبلغ قابل پرداخت: سال ۱۳۹۲ برابر ۲۱۸,۹۷۶,۰۰۰ ریال و سال ۱۳۹۴ برابر ۲۲۰,۶۹۸,۰۰۰ ریال.

شرکت «ساوالان» که به خرید و فروش دستگاه‌های الکترونیکی مشغول است، برخی از کالاهای خود را از شرکت «سپهر» و برخی دیگر را از شرکت «ارشیا» خریداری کرده است. کلیه‌ی خریدهای این شرکت به صورت ۵۰٪ نقدی و مابقی چک سه‌ماهه است.

مطلوب است: تهیه‌ی فاکتور رسمی خرید جداگانه به تاریخ خریدها از هر کدام از شرکت‌های فروشنده، به‌طوری‌که: ۱- تمامی مشخصات قید شده در فاکتور به‌طور کامل نوشته شده باشد. ۲- مالیات و عوارض ارزش افزوده‌ی کالاهای خریداری شده نیز با توجه به نرخ سال جاری محاسبه و لحاظ شده باشد. ۳- مبلغ کل صورتحساب قابل پرداخت نیز محاسبه و نشان داده شود.

شرح خریدها - ۹۵/۱۰/۵ خرید از شرکت سپهر: ۵ عدد تلویزیون ۲۴ اینچ رنگی، هر دستگاه ۸,۵۰۰,۰۰۰ ریال؛
۱۲ عدد ۴۴ LED اینچ، هر دستگاه ۱۹,۲۰۰,۰۰۰ ریال. ۹۵/۱۱/۱۰ خرید از شرکت ارشیا: ۲۰ عدد ۵۵ LED اینچ، هر
دستگاه ۳۲,۷۰۰,۰۰۰ ریال؛ ۶ عدد ۴۴ LCD اینچ، هر دستگاه ۲,۳۷۰,۰۰۰ ریال.

نرخ سال ۱۳۹۵ در کتاب: مالیات ۶٪ و عوارض ۳٪. در هر فاکتور باید این اطلاعات نوشته شود: فروشنده،
خریدار (شرکت ساوالان)، شماره‌ی اقتصادی هر دو، نشانی و کد پستی، شماره‌ی سریال، تاریخ، شرایط
پرداخت و مهر و امضا؛ مقادیر ریالی زیر محاسبه شده‌اند.

فاکتور خرید شماره‌ی ۱ - فروشنده: شرکت سپهر - خریدار: شرکت ساوالان - تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۵

ردیف	شرح کالا	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
1	تلویزیون ۲۴ اینچ رنگی	5	8,500,000	42,500,000
2	۴۴ LED اینچ	12	19,200,000	230,400,000
	جمع کل			272,900,000
	مالیات ارزش افزوده (۶٪)			16,374,000
	عوارض ارزش افزوده (۳٪)			8,187,000
	مبلغ کل قابل پرداخت			297,461,000

شرایط: ۵۰٪ نقد (۱۴۸,۷۳۰,۵۰۰ ریال) و ۵۰٪ چک سه ماهه (۱۴۸,۷۳۰,۵۰۰ ریال، سررسید ۱۳۹۶/۱/۵).

فاکتور خرید شماره‌ی ۲ - فروشنده: شرکت ارشیا - خریدار: شرکت ساوالان - تاریخ: ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

ردیف	شرح کالا	تعداد	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (ریال)
1	۵۵ LED اینچ	20	32,700,000	654,000,000
2	۴۴ LCD اینچ	6	2,370,000	14,220,000
	جمع کل			668,220,000
	مالیات ارزش افزوده (۶٪)			40,093,200
	عوارض ارزش افزوده (۳٪)			20,046,600
	مبلغ کل قابل پرداخت			728,359,800

شرایط: ۵۰٪ نقد (۳۶۴,۱۷۹,۹۰۰ ریال) و ۵۰٪ چک سه ماهه (۳۶۴,۱۷۹,۹۰۰ ریال، سررسید ۱۳۹۶/۲/۱۰).

این جواب ممکن است دقیق نباشد: قیمت واحد ۴۴ LCD اینچ در متن استخراج شده ۲,۳۷۰,۰۰۰ ریال آمده است
(احتمال خطای چاپی)؛ همان به کار رفته است. مشخصات طرفین فرضی است.

۱ اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده در چه مواقعی از سال تنظیم و ارسال می‌گردد؟ شرح دهید.
۲ منظور از گزارش فصلی چیست؟ در این خصوص بحث کنید.

۱. هر سال شمسی به چهار دوره‌ی مالیاتی سه ماهه تقسیم می‌شود و مؤدی باید حداکثر تا ۱۵ روز پس از پایان هر دوره اظهارنامه را تنظیم و ارسال کند: دوره‌ی بهار تا ۱۵ تیر، تابستان تا ۱۵ مهر، پاییز تا ۱۵ دی و زمستان تا ۱۵ فروردین ماه سال بعد.
۲. گزارش فصلی همان اظهارنامه‌ی دوره‌ای است که در پایان هر فصل از طریق سامانه‌ی ارزش افزوده ارسال می‌شود و در آن صورت همه‌ی خریدها و فروش‌های دوره و مالیات و عوارض آن‌ها اعلام می‌شود. بحث: دلیل فصلی بودن، امکان تهاتر مالیات خرید با فروش، لزوم نگهداری اسناد و پیامد تأخیر (جریمه).

فرایند اصلی تنظیم و تسلیم اظهارنامه در این نظام مالیاتی را مشخص کنید.

۱. ثبت نام و دریافت گواهی ثبت نام و کد اقتصادی.
۲. ثبت خریدها و فروش‌ها و برگشتی‌ها در دفاتر و جمع‌آوری صورتحساب‌ها و مستندات دوره.
۳. ورود به سامانه‌ی مالیات بر ارزش افزوده با نام کاربری و رمز و انتخاب دوره‌ی مالیاتی.
۴. وارد کردن اطلاعات فروش و خرید (خالص فروش، خالص خرید) در فرم اظهارنامه و محاسبه‌ی مالیات و عوارض فروش و خرید و مابه‌التفاوت.
۵. بازبینی و ارسال اظهارنامه در مهلت ۱۵ روز پس از دوره.
۶. پرداخت مالیات و عوارض قابل پرداخت (اینترنتی یا بانک) و دریافت رسید و نگهداری مدارک.

۱ به همراه هم‌کلاسی‌هایتان فهرست زمان‌های مربوط به ارسال گزارش‌های فصلی را برای هر دوره‌ی گزارش‌های فصلی تهیه کنید.

۲ پس از تهیه و تنظیم اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده، پرداخت اظهارنامه‌ی مزبور تا چه زمانی باید انجام پذیرد؟ توضیح دهید.

۳ اگر در زمان مقرر مبلغ مالیات و عوارض ارزش افزوده توسط مؤدی تسویه نشود، یا ترتیبی برای تسویه‌ی آن انجام نپذیرد، چه اتفاقی رخ خواهد داد؟ بررسی کنید؛ و توضیح دهید.

۴ اگر مؤدی مالیاتی در زمان مقرر، اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده را تکمیل و ارسال نکند؛ مشمول چه جرائمی خواهد شد؟ (با مراجعه به قانون مالیات بر ارزش افزوده این مورد را بررسی و توضیح دهید).

۵ مبلغ خریدها و فروش‌های اعلامی مندرج در اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده از کدام منبع استخراج و استفاده می‌شود؟ چرا؟

۱. فهرست بازهی هر دوره و مهلت ارسال در جدول انتهایی پاسخ آمده است.
۲. پرداخت باید حداکثر تا همان مهلت ۱۵ روز پس از پایان دوره‌ی مالیاتی انجام شود؛ یعنی هم‌زمان با ارسال اظهارنامه یا تا پایان مهلت قانونی، از راه درگاه پرداخت الکترونیک یا بانک با شناسه‌ی پرداخت.
۳. طبق ماده‌ی ۲۳ جریمه‌ای معادل ۲٪ در ماه نسبت به مالیات و عوارض پرداخت‌نشده و مدت تأخیر تعلق می‌گیرد؛ علاوه بر آن، سازمان امور مالیاتی می‌تواند از طریق مراجع وصول مطالبات مالیاتی اقدام کند.
۴. طبق بند ۵ ماده‌ی ۲۲، عدم تسلیم اظهارنامه از تاریخ ثبت‌نام به بعد معادل ۵۰٪ مالیات و عوارض متعلق جریمه دارد؛ و تأخیر پرداخت نیز ۲٪ در ماه جریمه‌ی ماده‌ی ۲۳ دارد. اگر دفاتر و مدارک نیز ارائه نشود، ۲۵٪ جریمه‌ی دیگر اضافه می‌شود.
۵. از **دفاتر قانونی** (روزنامه و کل) و **مستندات مثبت** یعنی صورتحساب‌های خرید و فروش و اسناد برگشت. دلیل: مأخذ محاسبه‌ی مالیات و عوارض، بهای مندرج در صورتحساب است و باید اطلاعات اظهارنامه با دفاتر و اسناد مطابقت داشته باشد.

فهرست مهلت‌ها

دوره	بازهی دوره	مهلت تسلیم و پرداخت
بهار	۱ فروردین تا ۳۱ خرداد	۱۵ تیر
تابستان	۱ تیر تا ۳۱ شهریور	۱۵ مهر
پاییز	۱ مهر تا ۳۰ آذر	۱۵ دی
زمستان	۱ دی تا ۲۹/۳۰ اسفند	۱۵ فروردین سال بعد

با کمک هم‌کلاسی‌هایتان به سامانه‌ی الکترونیکی مالیات بر ارزش افزوده مراجعه کنید؛ و یک نمونه اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده برای یک دوره (مثلاً دوره‌ی دوم) با توجه به مانده‌ی خریدها و فروش و درآمدهای یک شرکت و مدارک و مستندات آن‌ها تکمیل کنید.

پاسخ نمونه با داده‌ی فرضی برای دوره‌ی دوم (تیر تا شهریور): خرید ۸۰,۰۰۰,۰۰۰، برگشت از خرید ۵,۰۰۰,۰۰۰، فروش ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰، برگشت از فروش ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال؛ نرخ ۶٪ مالیات و ۳٪ عوارض. پس از ورود به سامانه و انتخاب «اظهارنامه ← دوره‌ی دوم»، اعداد زیر وارد می‌شود:

ردیف‌های اصلی اظهارنامه (ریال)

بخش	شرح	مبلغ
فروش	فروش کالا و خدمات مشمول	120,000,000
	کسر می‌شود: برگشت از فروش	10,000,000
	خالص فروش	110,000,000
	مالیات فروش (۶٪)	6,600,000
	عوارض فروش (۳٪)	3,300,000
	جمع مالیات و عوارض فروش	9,900,000
خرید	خرید کالا و خدمات مشمول	80,000,000
	کسر می‌شود: برگشت از خرید	5,000,000
	خالص خرید	75,000,000
	مالیات خرید (۶٪)	4,500,000
	عوارض خرید (۳٪)	2,250,000
	جمع مالیات و عوارض خرید	6,750,000
تسویه	مالیات قابل پرداخت (فروش - خرید)	2,100,000
	عوارض قابل پرداخت (فروش - خرید)	1,050,000
	جمع قابل پرداخت به سازمان امور مالیاتی	3,150,000

مدارک پیوست: فهرست صورتحساب‌های خرید و فروش، اسناد برگشتی، دفاتر روزنامه و کل، رسید پرداخت.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: داده‌ها فرضی و ردیف‌های فرم بر پایه‌ی ساختار کلی اظهارنامه است.

اطلاعات زیر مربوط به خریدها و فروشهای یک واحد بازرگانی است که از دفاتر قانونی و مستندات مالی آن واحد استخراج شده است؛ اگر کلیه کالاها و خدمات ارائه شده توسط این واحد بازرگانی مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد، مطلوب است: اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده‌ی این واحد اقتصادی را برای دورهی اول تنظیم کنید.

اطلاعات مورد نیاز: خرید کالا ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، برگشت از خرید کالا ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال؛ فروش کالا ۵۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال، برگشت از فروش کالا ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

نرخ‌ها مانند مثال کتاب: مالیات ۶٪ و عوارض ۳٪.

○ خالص فروش = ۵۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۸,۰۰۰,۰۰۰؛ مالیات فروش = ۲,۸۸۰,۰۰۰؛ عوارض فروش = ۱,۴۴۰,۰۰۰

○ خالص خرید = ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۸,۰۰۰,۰۰۰؛ مالیات خرید = ۲,۲۸۰,۰۰۰؛ عوارض خرید = ۱,۱۴۰,۰۰۰

○ مالیات قابل پرداخت = ۶۰۰,۰۰۰؛ عوارض قابل پرداخت = ۳۰۰,۰۰۰؛ جمع قابل پرداخت = ۹۰۰,۰۰۰ ریال

ردیف‌های اصلی اظهارنامه (ریال)

بخش	شرح	مبلغ
فروش	فروش کالا و خدمات مشمول	52,000,000
	کسر می‌شود: برگشت از فروش	4,000,000
	خالص فروش	48,000,000
	مالیات فروش (۶٪)	2,880,000
	عوارض فروش (۳٪)	1,440,000
	جمع مالیات و عوارض فروش	4,320,000
خرید	خرید کالا و خدمات مشمول	40,000,000
	کسر می‌شود: برگشت از خرید	2,000,000
	خالص خرید	38,000,000
	مالیات خرید (۶٪)	2,280,000
	عوارض خرید (۳٪)	1,140,000
	جمع مالیات و عوارض خرید	3,420,000
تسویه	مالیات قابل پرداخت (فروش - خرید)	600,000

300,000	عوارض قابل پرداخت (فروش - خرید)
900,000	جمع قابل پرداخت به سازمان امور مالیاتی

فعالیت

صفحه ۲۰۱

۳۶

۱ آیا می‌دانید منظور از تهاتر در زمان تسویه‌ی مالیات بر ارزش افزوده چیست؟ توضیح دهید.
۲ چه زمانی مؤدی مالیاتی به سازمان امور مالیاتی کشور از بابت مالیات ارزش افزوده بدهکار می‌گردد؟ توضیح دهید.

۱. **تهاتر** یعنی کسر کردن مالیات و عوارض پرداخت‌شده‌ی خرید (طلب مؤدی از دولت) از مالیات و عوارض دریافتی از فروش (بدهی مؤدی به دولت) در پایان دوره، به‌طوری که فقط مابه‌التفاوت باید پرداخت یا منتقل شود.
۲. وقتی جمع مالیات و عوارض فروش دوره بیشتر از جمع مالیات و عوارض خرید باشد؛ مؤدی باید مابه‌التفاوت را حداکثر ۱۵ روز پس از پایان دوره به حساب سازمان واریز کند. در حالت عکس (خرید بیشتر)، مؤدی از سازمان طلب‌کار می‌شود و آن مبلغ به دوره‌های بعد منتقل (یا طبق مقررات استرداد) می‌شود.

فعالیت

صفحه ۲۰۲

۳۷

۱ اگر اسناد و مدارک موجود در شرکت با محتویات اظهارنامه‌ی مالیات بر ارزش افزوده مطابقت نداشته باشد کوتاهی از طرف چه کسی است و چه عواقبی برای شرکت یا واحد اقتصادی خواهد داشت؟
۲ به کمک هم‌کلاسی‌های خود بررسی کنید که نحوه‌ی پرداخت مالیات و عوارض ارزش افزوده در زمان مقرر و تعیین‌شده به سازمان امور مالیاتی کشور به چه شکلی انجام می‌شود؟

نوشته‌ای برای موثقیّت

۱. کوتاهی از سوی **مؤدی** (مدیر و مسئول مالی و حسابداری شرکت) است، زیرا طبق قانون وظیفه دارد صورتحساب صادر و اسناد را ثبت و نگهداری کند و اظهارنامه را مطابق دفاتر تنظیم کند. عواقب: رد اعتبار مالیاتی ادعا شده، تشخیص مالیات اضافی توسط اداره‌ی مالیاتی، جریمه‌های ماده‌ی ۲۲ (مثلاً ۲۵٪ برای عدم ارائه‌ی دفاتر یا اسناد و یک برابر برای عدم صدور صورتحساب) و جریمه‌ی تأخیر ۲٪ در ماه ماده‌ی ۲۳، و از بین رفتن اعتبار حسابداری و مالیاتی شرکت.
۲. مؤدی پس از تسلیم اظهارنامه، مبلغ مابه‌التفاوت مالیات و عوارض فروش و خرید را از طریق سامانه‌ی ارزش افزوده و درگاه‌های پرداخت الکترونیک بانکی (یا شعب بانک با شناسه‌ی پرداخت) حداکثر تا ۱۵ روز پس از پایان دوره‌ی فصلی به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌کند و رسید پرداخت را نگهداری می‌کند.

شرکت تولیدی «بیله سوار» رویدادهای مالی زیر را در تاریخهای مشخص شده انجام داده است.

۹۵/۲/۵ خرید ۲۰۰۰ کیلوگرم مواد اولیه ی A به ازای هر کیلوگرم ۵۲,۰۰۰ ریال به صورت نقد. ۹۵/۲/۳۱ خرید ۱۰۰۰۰ کیلوگرم مواد اولیه ی B به ازای هر کیلوگرم ۶۳,۰۰۰ ریال به طور نصف نقد و باقی مانده با صدور چک ۴۰ روزه. ۹۵/۳/۱۰ فروش ۵۰۰ کیلوگرم از مواد اولیه ی A و ۲۲۰ کیلوگرم از مواد اولیه ی B به ترتیب از قرار هر کیلو ۶۵,۰۰۰ ریال و ۷۹,۰۰۰ ریال، به صورت یک چهارم نقد و باقی مانده وصول سفته ی دو ماهه.

مطلوب است: ۱ ثبت رویدادهای مالی فوق در سند حسابداری شرکت با احتساب نرخ عوارض و مالیات ارزش افزوده ی سال ۱۳۹۵ و انتقال به حسابهای مربوط. ۲ ثبت مربوط به تسویه ی عوارض و مالیات بر ارزش افزوده به تاریخ ۹۵/۴/۱۰.

نرخ ۱۳۹۵: مالیات ۶٪ و عوارض ۳٪ (جمعاً ۹٪). شرکت سیستم ثبت ادواری دارد؛ مالیات و عوارض را در یک حساب مشترک نگه می دارد (فرض: «یک چهارم نقد» از کل مبلغ صورتحساب با مالیات و عوارض).

۱۳۹۵/۲/۵ - خرید مواد اولیه ی A

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خرید مواد اولیه	104,000,000	
سایر حسابهای دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	9,360,000	
موجودی نقد		113,360,000
جمع	113,360,000	113,360,000

۱۳۹۵/۲/۳۱ - خرید مواد اولیه ی B

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خرید مواد اولیه	630,000,000	
سایر حسابهای دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	56,700,000	
موجودی نقد		343,350,000
اسناد پرداختنی (چک ۴۰ روزه)		343,350,000
جمع	686,700,000	686,700,000

۱۳۹۵/۳/۱۰ - فروش مواد اولیه ی A و B

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	13,592,300	
اسناد دریافتنی (سفته ی دو ماهه)	40,776,900	
فروش مواد اولیه		49,880,000
سایر حساب های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده		4,489,200
جمع	54,369,200	54,369,200

۱۳۹۵/۴/۱۰ - تهاتر مالیات و عوارض ارزش افزوده

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده	4,489,200	
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده		4,489,200
جمع	4,489,200	4,489,200

انتقال به حساب های دفتر کل

حساب	تاریخ	بدهکار	بستانکار	مانده
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۹۵/۲/۵	9,360,000		9,360,000 بد
	۹۵/۲/۳۱	56,700,000		66,060,000 بد
	۹۵/۴/۱۰		4,489,200	61,570,800 بد
سایر حساب های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده	۹۵/۳/۱۰		4,489,200	4,489,200 بس
	۹۵/۴/۱۰	4,489,200		۰

نتیجه: مالیات و عوارض خرید (۶۶,۰۶۰,۰۰۰ ریال) بیشتر از فروش (۴,۴۸۹,۲۰۰ ریال) بوده؛ لذا چیزی پرداخت نمی شود و مانده ی ۶۱,۵۷۰,۸۰۰ ریال طلب مؤدی از سازمان امور مالیاتی به دوره ی بعد منتقل می شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: ارقام ۶۵,۰۰۰ و ۷۹,۰۰۰ ریال و کسر یک چهارم از متن شکسته ی کتاب استنباط شده است.

عملیات خرید کالا در یک فروشگاه برای سه ماهه‌ی سوم سال (فصل پاییز) و عملیات فروش کالای مربوط به فروشگاه مذکور برای سه ماهه‌ی سوم به شرح جدول‌های بالا است.

مطلوب است: ۱ با توجه به تاریخ خرید و فروش‌های مندرج در جدول، ثبت‌های مربوط به آن‌ها را با احتساب مالیات و عوارض بر ارزش افزوده بنویسید و در حساب‌های مربوطه در دفتر کل به ثبت رسانده و مانده‌گیری کنید. ۲ ثبت مربوط به تهاتر مالیات و عوارض ارزش افزوده را نوشته و مبلغ مربوط به تسویه حساب قابل ارائه به سازمان امور مالیاتی (مالیات بر ارزش افزوده) را مشخص کنید.

خریدهای سه ماهه‌ی سوم سال ۱۳۹۵

طرف معامله	شماره‌ی فاکتور	تاریخ	شرایط	مالیات (ریال)	عوارض (ریال)	مبلغ قابل پرداخت
فروشگاه الف	۴۲۰	۹۵/۷/۷	نسیه	720,000	360,000	13,080,000
شرکت ب	۵۹۸۰۰۰	۹۵/۷/۱۸	نقدی	870,000	435,000	15,850,000
تولیدی ج	۴۲۹۴۷	۹۵/۸/۲۵	چک سه ماهه	1,302,000	651,000	23,653,000
کارخانه د	۳۹۲۵۱	۹۵/۹/۱۰	سفته‌ی دو ماهه	1,830,000	915,000	33,245,000
فروشگاه هـ	۶۱۰۰۰۰	۹۵/۹/۲۰	نصف نقد و مابقی نسیه	522,000	261,000	9,483,000

فروش‌های سه ماهه‌ی سوم سال ۱۳۹۵

طرف معامله	شماره‌ی فاکتور	تاریخ	شرایط	مالیات (ریال)	عوارض (ریال)	مبلغ قابل پرداخت
شرکت A	۵۷	۹۵/۷/۱۲	نقدی	420,000	210,000	7,630,000
تولیدی B	۵۸	۹۵/۸/۳۰	یک چهارم نقد و مابقی چک ۲ ماهه	1,188,000	594,000	21,582,000
مؤسسه F	۵۹	۹۵/۹/۲۵	نسیه	516,000	258,000	9,347,000
فروشگاه E	۶۰	۹۵/۹/۳۰	نقدی	1,470,000	735,000	26,705,000

قیمت خرید (بدون مالیات) از تقسیم هر ردیف بر ۱٫۰۹ به دست می‌آید (مثلاً ۱۲٫۰۰۰٫۰۰۰ برای ردیف اول) و با ۶٪ مالیات و ۳٪ عوارض سازگار است. کتاب در دو ردیف، مبلغ قابل پرداخت را با جابه‌جایی رقم چاپ کرده (ردیف دوم خرید ۱۵٫۸۰۵٫۰۰۰ به جای ۱۵٫۸۵۰٫۰۰۰، ردیف سوم فروش ۹٫۳۷۴٫۰۰۰ به جای ۹٫۳۴۷٫۰۰۰)؛ مبالغ درست در ثبت‌ها به کار رفته است. سیستم ثبت: ادواری؛ مالیات و عوارض در یک حساب ثبت شده‌اند.

الف) ثبت خریدها

۹۵/۷/۷ - خرید نسیم از فروشگاه الف

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خرید کالا	12,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	1,080,000	
حساب‌های پرداختنی (فروشگاه الف)		13,080,000
جمع	13,080,000	13,080,000

۹۵/۷/۱۸ - خرید نقدی از شرکت ب

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خرید کالا	14,500,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	1,305,000	
موجودی نقد		15,805,000
جمع	15,805,000	15,805,000

۹۵/۸/۲۵ - خرید از تولیدی ج با چک سه ماهه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خرید کالا	21,700,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	1,953,000	
اسناد پرداختنی (چک سه ماهه)		23,653,000
جمع	23,653,000	23,653,000

۹۵/۹/۱۰ - خرید از کارخانه‌ی د با سفته‌ی دو ماهه

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خرید کالا	30,500,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	2,745,000	
اسناد پرداختنی (سفته‌ی دو ماهه)		33,245,000
جمع	33,245,000	33,245,000

۹۵/۹/۲۰ - خرید از فروشگاه هـ (نصف نقد، مابقی نسیه)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
خرید کالا	8,700,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	783,000	
موجودی نقد		4,741,500
حساب‌های پرداختنی (فروشگاه هـ)		4,741,500
جمع	9,483,000	9,483,000

(ب) ثبت فروش‌ها

۹۵/۷/۱۲ - فروش نقدی به شرکت A

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	7,630,000	
فروش کالا		7,000,000
سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده		630,000
جمع	7,630,000	7,630,000

۹۵/۸/۳۰ - فروش به تولیدی B (یک چهارم نقد)

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	5,395,500	
اسناد دریافتنی (چک ۲ ماهه)	16,186,500	
فروش کالا		19,800,000
سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده		1,782,000
جمع	21,582,000	21,582,000

۹۵/۹/۲۵ - فروش نسیه به مؤسسه ی F

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
حساب های دریافتنی (مؤسسه ی F)	9,374,000	
فروش کالا		8,600,000
سایر حساب های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده		774,000
جمع	9,374,000	9,374,000

۹۵/۹/۳۰ - فروش نقدی به فروشگاه E

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
موجودی نقد	26,705,000	
فروش کالا		24,500,000
سایر حساب های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده		2,205,000
جمع	26,705,000	26,705,000

ج) دفتر کل حساب های مالیات و عوارض ارزش افزوده (مالیات و عوارض با هم)

حساب	تاریخ	بدهکار	بستانکار	مانده
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۹۵/۷/۷	1,080,000		1,080,000 بد
	۹۵/۷/۱۸	1,305,000		2,385,000 بد
	۹۵/۸/۲۵	1,953,000		4,338,000 بد
	۹۵/۹/۱۰	2,745,000		7,083,000 بد
	۹۵/۹/۲۰	783,000		7,866,000 بد
سایر حساب های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده	۹۵/۷/۱۲		630,000	630,000 بس
	۹۵/۸/۳۰		1,782,000	2,412,000 بس
	۹۵/۹/۲۵		774,000	3,186,000 بس
	۹۵/۹/۳۰		2,205,000	5,391,000 بس

۹۵/۱۰/۱۵ - تهاتر مالیات و عوارض ارزش افزوده‌ی دوره‌ی پاییز

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده	5,391,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده		5,391,000
جمع	5,391,000	5,391,000

مانده‌ی بدهکار حساب دریافتنی (خرید) ۷,۸۶۶,۰۰۰ ریال و مانده‌ی بستانکار حساب پرداختنی (فروش) ۵,۳۹۱,۰۰۰ ریال است؛ چون مالیات و عوارض خرید بیشتر است، **مبلغی برای پرداخت به سازمان امور مالیاتی وجود ندارد** و مانده‌ی ۲,۴۷۵,۰۰۰ ریال طلب مؤدی (مالیات ۱,۶۵۰,۰۰۰ و عوارض ۸۲۵,۰۰۰) به دوره‌ی بعد منتقل می‌شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: ردیف شماره‌ی فاکتور و چند رقم جدول کتاب شکسته بود و بر پایه‌ی نرخ ۹٪ بازسازی شده است؛ تاریخ ثبت تهاتر فرضی است.

فعالیت

صفحه ۲۰۷

۴۰

جدول زیر را کامل کنید: اگر در زمان تسویه‌ی مالیات و عوارض بر ارزش افزوده، مانده‌ی مالیات و عوارض بر ارزش افزوده‌ی خرید ۴,۲۹۸,۰۰۰ ریال باشد و مبلغ وجه نقد پرداختی به سازمان امور مالیاتی ۶۸۵,۰۰۰ ریال تعیین شود، مانده‌ی مالیات و عوارض بر ارزش افزوده‌ی فروش چه مبلغی بوده است؟ (مالیات بر ارزش افزوده‌ی فروش: ؟ - عوارض بر ارزش افزوده‌ی فروش: ؟)

وجه نقد پرداختی = مالیات و عوارض فروش - مالیات و عوارض خرید، پس: فروش = ۴,۲۹۸,۰۰۰ + ۶۸۵,۰۰۰ = ۴,۹۸۳,۰۰۰ ریال.

تفکیک با نسبت ۶٪ به ۳٪ (دو سوم و یک سوم): مالیات فروش = ۳,۳۲۲,۰۰۰ ریال و عوارض فروش = ۱,۶۶۱,۰۰۰ ریال.

این جواب ممکن است دقیق نباشد: ارقام ۴,۲۹۸,۰۰۰ و ۶۸۵,۰۰۰ در متن شکسته‌ی کتاب خوانده شد.

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

